

Olsztyn, dnia 29 grudnia 2009 r.

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie**

P/09/149
LOL-410-32-04/2009

Pan
płk SG Przemysław Kuźmiński
Komendant Warmińsko-Mazurskiego
Oddziału Straży Granicznej

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Olsztynie skontrolowała w Warmińsko-Mazurskim Oddziale Straży Granicznej w Kętrzynie, zwanym („WMOSG lub Oddział”), funkcjonowanie kontroli ruchu osobowego na lądowych przejściach granicznych po przystąpieniu Polski do układu z Schengen, w okresie od 21 grudnia 2007 r. do 30 września 2009 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 7 grudnia 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Komendantowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia organizację i nadzór przez Oddział kontroli ruchu osobowego na przejściach granicznych.

W celu usprawnienia kontroli ruchu osobowego na przejściach granicznych, Komendant Oddziału zatwierdził w 2008 r. dwie Procedury. Pierwszą - dotyczącą dokonywania sprawdzeń w systemie ZSE4 (Zintegrowany System Ewidencyjny) osób i pojazdów kontrolowanych przez funkcjonariuszy i drugą - regulującą dokonywanie

¹ Dz. U. z 2007 r. nr 231, poz. 1701 ze zm.

modyfikacji i anulowań rekordów oraz zmiany statusu osoby lub pojazdu skierowanego do II kontroli linii w systemie ZSE 4.

Oddział podjął skuteczne działania na rzecz zapewnienia właściwego wyposażenia i infrastruktury do wykonywania skutecznej i sprawnej kontroli ruchu osobowego. Zakończono m.in. rozbudowę drogowego przejścia granicznego (dpg) w Gołdapi, rozpoczęto w 2009 r. modernizację budynków, w tym pawilonów kontrolerskich, sieci co i pomieszczeń technicznych na dpg w Gronowie i Bezledach. Ponadto w Bezledach wykonano podbudowę i posadowienie stacjonarnego urządzenia rtg do prześwietlania samochodów ciężarowych.

Środki finansowe na inwestycje dotyczące granicznej kontroli ruchu osobowego w całości pochodziły z budżetu wojewody warmińsko-mazurskiego. Łącznie w latach 2007-2009 (do 30.09.) wydatkowano na ten cel 19.101,3 tys. zł .

Pozytywnie należy ocenić fakt, że w okresie 21 grudnia 2007 - 30 września 2009 wydawanie, a tym samym powierzanie mienia funkcjonariuszom SG realizowane było zgodnie z zarządzeniem Nr 5 Komendanta Głównego w sprawie zasad gospodarowania mieniem. Wydawanie sprzętu lub wyposażenia z magazynu odbywało się wyłącznie na podstawie ważnych dowodów obrotu materiałowego i dowodów księgowych. W ww. okresie konkretnym funkcjonariuszom wystawiono 5 dowodów wydania sprzętu o łącznej wartości 120,1 tys. Dotyczyły one następującego sprzętu: monitora promieniowania gamma i neutronowego-11 szt., ręcznego detektora metali-3 kpl., dymomierza spalin do pojazdów z silnikiem o zapłonie samoczynnym-2 kpl.

W okresie objętym kontrolą Oddział wykorzystywał 11 programów i systemów informatycznych służących do usprawnienia kontroli ruchu osobowego na granicy. Awarie systemów były usuwane na bieżąco. Oddział nie tworzył własnych programów i nie modyfikował programów dostarczonych z zewnątrz. Oddział nie kupował też programów do kontroli ruchu osobowego na granicy.

Wg stanu na dzień 30.09.2009 r. w porównaniu do okresu sprzed wejścia Polski do strefy Schengen liczba funkcjonariuszy w trzech placówkach zajmujących się obsługą ruchu osobowego spadła o 14,3 %. Przyczynami zmniejszenia się liczby funkcjonariuszy było m.in. przeniesienie ich do innych Oddziałów SG oraz zwolnienia ze służby. Nie wpłynęło to negatywnie na płynność dokonywania odpraw na przejściach granicznych, gdyż w tym okresie liczba podróżnych przekraczających granicę spadła o ok. 40%.

W latach 2007–2009 (do 30.09) w 90 różnych szkoleniach i kursach (organizowanych przez wyspecjalizowane instytucje) mających na celu podnoszenie kwalifikacji w zakresie kontroli ruchu osobowego oraz naukę języków obcych wzięło udział 809 funkcjonariuszy SG. Ponadto w szkoleniach wewnętrznych uczestniczyło łącznie 6576 funkcjonariuszy. W efekcie tych szkoleń m.in. 50 funkcjonariuszy zarówno z Komendy Oddziału jak i z Placówek Granicznych osiągnęło biegłą znajomością języków obcych, natomiast 499 średnią.

We właściwy sposób rozpatrywane były przez Oddział skargi w zakresie funkcjonowania granicznej kontroli ruchu osobowego. Spośród 24 skarg dotyczących m.in. zbyt długiego czasu dokonywania czynności służbowych przez funkcjonariuszy S.G. oraz niewłaściwego traktowania osób przekraczających granicę, złożonych w okresie 21.12.2007-30.09.2009 r., 22 zostały uznane za niezasadne. W dwóch przypadkach z roku 2008 dotyczących skarg na realizację czynności procesowych (polegających na zatrzymaniu i zabezpieczeniu przez funkcjonariuszy S.G. przedmiotów), skargi zostały przekazane prokuraturom w Elblągu i Bartoszycach, co zakończyło działania podejmowane w tych sprawach przez Oddział.

Czynności służbowe związane z funkcjonowaniem ruchu osobowego na granicach były przedmiotem kontroli Wydziału Nadzoru i Kontroli Komendy Oddziału. Podczas jednej z dwóch przeprowadzonych w badanym okresie kontroli stwierdzono niewielkie uchybienia, które następnie zostały wyeliminowane w wyniku realizacji zaleceń pokontrolnych.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia współpracę Oddziału z Policją, Służbą Celną, a także służbami granicznymi Federacji Rosyjskiej. Wpływały one na usprawnianie odprawy granicznej, oraz na zapobieganie i zwalczanie różnego rodzaju przestępczości. Zdaniem NIK, współpraca ta stanowiła właściwą realizację postanowienia określonego przepisem art. 15 ust. 3 kgS.

Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i uwag zawartych w tym wystąpieniu.

Z poważaniem